

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ

НАСТАВНОМ - НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Подобност теме и кандидата Марка Маслаћа за израду докторске дисертације

Одлуком Наставно - научног већа Саобраћајног факултета бр. 475/3 од 10.05.2017. године, именовани смо за чланове Комисије за оцену подобности теме и кандидата Марка Маслаћа за израду докторске дисертације и научне заснованости теме **„Развој и унапређење метода за самопроцену понашања учесника у саобраћају и транспорту“**.

На основу приложеног материјала, уз Захтев кандидата, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Подаци о кандидату

1.1. Биографски подаци

Марко Маслаћ маг. инж. саобр. је рођен 03.01.1989. године у Крагујевцу. Након успешног завршетка средње школе, 2008. године уписао је Саобраћајни факултет у Београду на одсеку за Друмски и градски саобраћај и транспорт, смер Безбедност саобраћаја. Дипломирао је 2012. године на Катедри за Безбедност саобраћаја и моторна возила, са просечном оценом у току студирања 8.88 (осам осамдест осам) и са укупно 240 ЕСПБ бодова стекао академски назив ДИПЛОМИРАНИ ИНЖЕЊЕР САОБРАЋАЈА. Завршни рад под називом „Анализа безбедности двоточкаша у саобраћају у Београду, са освртом на фактор пут“, одбранио је из предмета Безбедност саобраћаја, са оценом 10.

Након завршених Основних академских студија уписао је Мастер академске студије у октобру 2012. године на Саобраћајном факултету, Универзитета у Београду на одсеку за Друмски саобраћај, смер Безбедност друмског саобраћаја. Завршио је Мастер академске студије 2013. године са просечном оценом 9.43 (девет четрдест три) и са укупно 300 ЕСПБ бодова стекао академски назив МАСТЕР ИНЖЕЊЕР САОБРАЋАЈА. Мастер рад под називом „Истраживање ставова и понашања пешака у саобраћају у Београду“, одбранио је из предмета Безбедност саобраћаја, са оценом 10.

Уписао је докторске студије 2014. год. на Саобраћајном факултету Универзитета у Београду на студијском програму Саобраћај и положио све испите предвиђене на том студијском програму са просечном оценом 9.63 (девет шездесет три).

Од 2013. године запослен је на Високој техничкој школи струковних студија Крагујевац, као сарадник у настави за уже области: Планирање простора, инфраструктура и Безбедност и регулисање саобраћаја. 2015. године изабран је у звање асистента у истој области.

1.2. Сечено научно-истраживачко искуство

Преглед положених испита и испуњених обавеза на докторским студијама

Кандидат Марко Маслаћ је уписао докторске студије на Саобраћајном факултету Универзитета у Београду у новембру 2014. године. На докторским студијама положио је следеће испите:

Р.Б.	Предмет	Оцена	ЕСПБ	ДАТУМ
1.	Системи за подршку одлучивању у саобраћају и транспорту	8	7	02.10.2015
2.	Базе података у безбедности саобраћаја	10	7	28.10.2015
3.	Транспортна средства за превоз опасне робе	10	7	30.10.2015
4.	Саобраћајно васпитање и образовање у безбедности саобраћаја	10	7	30.10.2015
5.	Управљање ризиком у транспорту опасне робе	9	7	12.07.2016
6.	Квантитативне анализе безбедности саобраћаја – мерење безбедности	10	7	12.07.2016
7.	Управљање безбедношћу саобраћаја	10	7	22.09.2016
8.	Савремене методе унапређења безбедности путева	10	7	14.02.2017
Укупно			56	

Кандидат је у оквиру докторских студија испунио и следеће обавезе:

Р.Б.	Обавеза	ЕСПБ	ДАТУМ
1.	Годишњи рад на семинару	4	17.11.2015
2.	Предлог истраживања у оквиру докторске дисертације и одбрана пред комисијом	16	01.06.2017
Укупно		20	

Као организатор и излагач радова учествовао је на акредитованом семинару „Савремене тенденције у друмском саобраћају“, који је школа организовала 2015. године, у сарадњи са Министарством просвете. Учествовао је у пројекту Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Удружења „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“ под називом „Анализа постојећег стања безбедности саобраћаја и управљање безбедношћу саобраћаја на локалном нивоу“, спроведеном у Крагујевцу. Учествовао је у бројним активностима школе, између осталих и у организацији Обележавања дана сећања на жртве саобраћајних незгода 2014. године у Крагујевцу.

Такође је био аутор и учесник показне вежбе о значају употребе сигурносног појаса 2015. године такође у Крагујевцу, које је школа спровела у сарадњи са Агенцијом за безбедност саобраћаја.

Присуствовао је бројним међународним и домаћим конференцијама и семинарима, а као аутор и коаутор се појављује на 22 стручно - научних радова, објављених у зборницима радова. Поседује и рад објављен у међународном научном часопису.

Радови у научним часописима међународног значаја објављени у целини (M22):

1. Antić, B., Pešić, D., Milutinović, N., **Maslać, M.**, (2016). *Pedestrian behaviours: Validation of the Serbian version of the pedestrian behaviour scale*. Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour 41(2016): 170-178, ISSN: 1369-8478; IF:1.444 (2016); <http://dx.doi.org/10.1016/j.trf.2016.02.004>.

Радови објављени у зборницима радова са међународног научног скупа објављени у целини (M33):

1. Antić, B., Pešić, D., Milutinović, N., **Maslać, M.** *Pedestrian behaviour in traffic: validation and improvement of pedestrian behaviour scale in Belgrade*. AIIT International Congress on Transport Infrastructure and Systems, Roma, Italy, 10-12. april, 2017. ISBN 978-1-138-03009-1.
2. Антић, Б., Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *Понашања возача у Србији: Упоредна анализа ризичних понашања возача аматера и професионалних возача*. 12. Међународна конференција Безбедност саобраћаја у локалној заједници, Тара, Србија, 19-22. април, 2017. ИСБН 978-86-7892-925-0.
3. Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *Избор траса за кретање возила која транспортују опасну робу – Пример град Крагујевац*. 12. Међународна конференција Безбедност саобраћаја у локалној заједници, Тара, Србија, 19-22. април, 2017. ИСБН 978-86-7892-924-3.
4. Антић, Б., Пешић, Д., Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *Валидација DBQ упитника у Србији: Мерење ризичних понашања возача путничких аутомобила*. 5. Међународна конференција Безбедност саобраћаја у локалној заједници, Бања Лука, Република Српска, 27-28. октобар, 2016. ИСБН 978-99976-618-7-6.
5. **Maslać, M.**, Milutinović, N., Božović, M. *Ispitivanje prediktora rizičnih ponašanja vozača putničkih automobila u Srbiji primenom DBQ*. XIII International Symposium "ROAD ACCIDENTS PREVENTION 2016", Novi Sad, Serbia, 13-14. oktobar, 2016. ISBN 978-86-7892-855-0.
6. **Маслаћ, М.**, Милутиновић, Н. *Упоредна анализа старих и нових истраживања брзине кретања пешака*. Саветовање са међународним учешћем на тему: САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ, Златибор, Србија, 19-21. мај, 2016. ИСБН 978-86-86931-13-9.
7. Божовић, М., **Маслаћ, М.** *Избор траса за кретање возила која транспортују опасну робу са аспекта управљања ризиком*. Саветовање са међународним учешћем на тему: САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ, Златибор, Србија, 19-21. мај, 2016. ИСБН 978-86-86931-13-9.

8. Антић, Б., Пешић, Д., Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *Понашања професионалних возача: Мерење ризичних понашања возача који врше превоз опасне робе у Србији.* 11. Међународна конференција Безбедност саобраћаја у локалној заједници, Врњачка Бања, Србија, 13-16. април, 2016. ИСБН 978-86-7020-345-7.
9. Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *SMAC – Програм за симулацију судара аутомобила.* Саветовање са међународним учешћем на тему: САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ, Златибор, Србија, 14-16. мај, 2015. ИСБН 978-86-86931-12-2.
10. Јовановић, А., **Маслаћ, М.** *Рутирање возила три транспорту опасне робе.* Саветовање са међународним учешћем на тему: САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ, Златибор, Србија, 14-16. мај, 2015. ИСБН 978-86-86931-12-2.
11. Антић, Б., Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *Методe избора трасе за кретање возила за транспорт опасне робе у функцији безбедности саобраћаја.* 10. Међународна конференција Безбедност саобраћаја у локалној заједници, Крагујевац, Србија, 22-25. април, 2015. ИСБН 978-86-7020-315-0.
12. **Маслаћ, М.,** Вићентијевић, М. *Новине у системима активне безбедности возила.* Саветовање са међународним учешћем на тему: САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ, Златибор, Србија, 15-17. мај, 2014. ИСБН 978-86-86931-10-8.
13. **Маслаћ, М.,** Милутиновић, Н. *Употреба заштитних кацига у Београду.* Саветовање са међународним учешћем на тему: САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ, Златибор, Србија, 15-17. мај, 2014. ИСБН 978-86-86931-10-8.
14. Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *Нове верзије програма PC CRASH и Virtual CRASH.* Саветовање са међународним учешћем на тему: САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ, Златибор, Србија, 15-17. мај, 2014. ИСБН 978-86-86931-10-8.
15. **Маслаћ, М.,** Милутиновић, Н., Миленковић, М. *Истраживање ставова и понашања пешака у конкретној локалној заједници – Пример града Београда.* 3. Међународна конференција Безбедност саобраћаја у локалној заједници, Бања Лука, Република Српска, 30-31. октобар, 2014. ИСБН 978-99976-618-2-1.
16. **Маслаћ, М.,** Миленковић, М. *Анализа ставова и понашања пешака у саобраћају – Предуслов унапређења нивоа безбедности саобраћаја у локалној заједници.* 9. Међународна конференција Безбедност саобраћаја у локалној заједници, Зајечар, Србија, 09-11. април, 2014. ИСБН 978-86-7020-275-7.
17. Миленковић, М., **Маслаћ, М.,** Трифуновић, А. *Утицаји коришћења мобилних телефона на понашања пешака приликом преласка улице на несигналисаним раскрсницама.* 9. Међународна конференција Безбедност саобраћаја у локалној заједници, Зајечар, Србија, 09-11. април, 2014. ИСБН 978-86-7020-275-7.
18. **Маслаћ, М.** *Анализа безбедности саобраћаја двоточкаша у Београду, са освртом на фактор пут.* Саветовање са међународним учешћем на тему: САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ, Златибор, Србија, 9-11. мај, 2013. ИСБН 978-86-86931-09-2.
19. Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *Технички параметри за оцену могућности настанка повреда приликом судара возила.* Саветовање са међународним учешћем на тему: САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ, Златибор, Србија, 9-11. мај, 2013. ИСБН 978-86-86931-09-2.

Радови објављени у зборницима радова са националног научног скупа објављени у целини (М63)

1. **Maslać, M.**, Milutinović, N., Božović, M. *Ispitivanje brzina kretanja pešaka na pešačkim površinama i na kolovozu*. 15. Simpozijum Veštačenje saobraćajnih nezgoda i prevare u osiguranju, Soko Banja, Srbija, 18-20. mart, 2016. ISBN 978-86-7395-335-9.
2. Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *Модел раванске механике судара возила*. 14. Симпозијум Вештачење саобраћајних незгода и преваре у осигурању, Перућац, Србија, 26-29. март, 2015. ИСБН 978-86-7395-335-9.
3. Милутиновић, Н., **Маслаћ, М.** *Моделовање сударног положаја пешака и утврђивање брзине пешака у тренутку судара*. 13. Симпозијум Вештачење саобраћајних незгода и преваре у осигурању, Дивчибаре, Србија, 13-16. новембар, 2014. ИСБН 978-86-7395-329-8.

Извештај са јавне усмене одбране предложене теме докторске дисертације

Јавна усмена одбрана предложене теме докторске дисертације одржана је 26.06.2017. године на Саобраћајном факултету у Београду, пред Комисијом у саставу:

1. Др Борис Антић, ванредни професор, Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет;
2. Проф. др Крсто Липовац, редовни професор, Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет;
3. Проф. др Светлана Чичевић, редовни професор, Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет;
4. Др Далибор Пешић, доцент, Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет;
5. Проф. др Драган Јовановић, редовни професор, Универзитет у Новом Саду - Факултет техничких наука.

На почетку одбране председник Комисије др Борис Антић упознао је присутне са хронологијом пријаве теме и одлукама Наставно - научног већа. Затим је изнета и кратка биографија кандидата са основним подацима о пријављеној теми докторске дисертације.

Одбрана је настављена презентацијом основних поставки предложене теме, коју је Кандидат изложио у трајању од 15 минута.

По завршеној презентацији, чланови Комисије су Кандидату поставили питања и дали сугестије за даљи рад на предложеној теми. Питања из публике није било.

Комисија се потом повукла на већање и једногласно донела следећи закључак:

Комисија је констатовала да је излагање Кандидата било јасно, концизно и квалитетно, и да је Кандидат успешно одговорио на сва постављена питања. Комисија је донела закључак да је Кандидат **успешно одбранио** предложену тему и тиме стекао право да настави рад на докторској дисертацији.

1.3. Оцена подобности кандидата за рад на предложеној теми

На основу наведених података о кандидату, списка положених испита и одрађених обавеза кандидат је сакупио 76 ЕСПБ бодова. Према наставном плану и програму докторских академских студија Саобраћајног факултета (Члан 4. Правилника докторских академских студија Саобраћајног факултета - Студијски програм Саобраћај), кандидат Марко Маслаћ, маг. инж. саобр., испунио је све обавезе у циљу израде докторске дисертације.

Реализована истраживања и објављени радови кандидата суштински су повезани са научном облашћу којој припада тема предложене докторске дисертације и квалификују кандидата за успешан и ефикасан како теоријски, тако и експериментални рад на предложеној теми.

Комисија је мишљења, заснованог на напред изнетим чињеницама о досадашњем раду и резултатима, да кандидат Марко Маслаћ испуњава све услове подобности за рад на предложеној теми **„Развој и унапређење метода за самопроцену понашања учесника у саобраћају и транспорту“**.

2. Предмет и циљ истраживања

Проучавање понашања упитником, путем самопријављених понашања испитаника, широко је признато као валидно мерење у науци (Corbett, 2001). Посебан допринос примене упитника у проучавањима понашања је у разумевању психолошких фактора који могу објаснити та понашања. Самопријављена понашања представљају посебан пут добијања знања о понашањима испитаника, који помаже у истраживању вишеструких фактора који се појављују у сложенем феномену понашања. Безбедност саобраћаја на путевима у највећој мери зависи од понашања учесника у саобраћају. Сходно томе, познавање њихових понашања доприноси разумевању потреба учесника у саобраћају, а самим тим и у превентивном деловању у области безбедности саобраћаја.

Проучавање понашања учесника у саобраћају састоји се од коришћења декларисаних циљаних упитника понашања који омогућавају добијање знања о ризичним понашањима (Zhou et Norrey, 2010; Zhou et al., 2009). Овакав метод омогућава да се обимније класификује понашање испитаника у систему фактора понашања (Elliott et Vaughan, 2004). Поред тога, на овај начин је обезбеђен и оквир у којем ће се проучавати низ важних питања, као што је то која је врста понашања повезана са настанком саобраћајне незгоде и како психолошки механизми објашњавају такво понашање.

Подаци добијени на основу самопријављених понашања често су литератури посматрани са дозом резерве, из разлога поузданости добијених резултата. Ипак, бројне студије су показале да самопријављена понашања одговарају стварном понашању у саобраћају. West et al., (1993) утврдио је корелацију од 0.65 између пријављених понашања везаних за брзину и снимљених брзина на терену. Поред тога још двојица аутора (Ingham, 1991; Rolls et al., 1991) утврдила су високе корелације између самопријављених понашања и стварних понашања учесника у саобраћају снимљених на терену. Велики број истраживања у свету реализован је са намером да се измере одређења ризична понашања учесника у саобраћају, која могу бити у вези са настанком саобраћајне незгоде.

Разлог за спровођење ових истраживања огледа се у чињеници да се људски фактор као доприносилац настанку саобраћајне незгоде јавља у 90 - 95% (Rumar, 1985). Упитници понашања могу бити користан алат да се путем самопријављених понашања учесника у саобраћају предвиди њихово учешће у саобраћајној незгоди.

Поред класификација врста понашања понашања, важне модификације почетне верзије упитника понашања односиле су се и на број ставки које дефинишу одређену врсту понашања. Додавањем нових, мењањем постојећих и избацивањем прекобројних, упитник понашања је у зависности од аутора који га је применио, прилагођаван подручју истраживања и категорији посматраних учесника у саобраћају. Међутим, упркос разликама све модификоване верзије су релативно дуге и захтевају дуготрајно и заморно попуњавање што свакако може ограничити употребљивост овог инструмента.

Верзије са великим бројем ставки, могу да смање стопу успешног попуњавања упитника или да изазову одбојност код испитаника и њихово одбијање да учествују у попуњавању. Поред тога, могуће последице се могу исказати и кроз игнорисање одређених ставки, давање пристрасних или насумичних одговора како би скратили време потребно за попуњавање упитника. У литератури се поред наведеног може наићи и на податак да испитаници са нижим степеном образовања показују већу одбојност према дугачким верзијама упитника и одбијају да учествују у њима (Curtin et al., 2000; Groves et al., 2000). Узимајући у обзир да студије које имају за циљ добијање знања о понашањима учесника у саобраћају треба да укључе све класе друштва, краће верзије ових упитника повећале би број испитаника са ниским степеном образовања.

Имајући у виду наведене податке, већина истраживача данас присталица је формирања краћих верзија упитника понашања, коришћењем ставки које су у претходним верзијама имале највеће факторе оптерећења. Упитници понашања се применом интервалних скала превode у мерне инструменте. Основни задатак ових мерних инструмената је приказивање објективних резултата истраживања на скали понашања. Поред тога, добијени резултати описују се применом факторске анализе, формирањем фактора и фактор скорова.

Предмет докторске дисертације, у ширем смислу, представљаће понашања одабраних категорија учесника у саобраћају и транспорту, док у ужем смислу представља дефинисање и развој процедура за спровођење проучавања понашања одабраних категорија учесника у саобраћају и транспорту на одређеном подручју.

Научни циљ истраживања ове докторске дисертације, у ширем смислу, представљаће добијање сазнања о понашањима одабраних категорија учесника у саобраћају и транспорту, како би се могле креирати циљане мере ка унапређењу нивоа безбедности саобраћаја, док у ужем смислу научни циљ представља развој и унапређење метода за самопроцену понашања одабраних категорија учесника у саобраћају и транспорту уз дефинисање процедура неопходних за функционисање предложеног метода. Поред основног циља, посебна пажња у спроведеним истраживањима биће посвећена и утврђивању предиктора понашања испитаника и повезаности понашања испитаника са учешћем у саобраћајним незгодама у претходном периоду.

3. Почетна literatura koja ће се koristiti u izradi doktorske disertacije

- [1] Åberg, L., Rimmö, P.-A. (1998). Dimensions of aberrant driver behaviour. *Ergonomics*, 41, 39–56. <http://doi.org/10.1080/001401398187314>
- [2] Åberg, L., Warner, H. (2008). Speeding-deliberate violations or involuntary mistake? *European Review of Applied Psychology*, 58 (1), 23–30. <http://doi.org/10.1016/j.erap.2005.09.014>
- [3] Af Wåhlberg, A. E., Dorn, L., Freeman, J. (2012). Commentaries and responses to “The Driver Behavior Questionnaire as a predictor of accidents: A meta-analysis”. *Journal of Safety Research*, 43, 83–99. <http://doi.org/10.1016/j.jsr.2011.06.011>
- [4] Assum, T. (1997). Attitudes and road accident risk. *Accident Analysis and Prevention*, 29 (2), 153–159. [http://doi.org/10.1016/S0001-4575\(96\)00071-1](http://doi.org/10.1016/S0001-4575(96)00071-1).
- [5] Beck, K.H., Yan, F., Wang, M.Q. (2007). Cell phone users, reported crash risk, unsafe driving behaviours and dispositions: a survey of motorists in Maryland. *Journal of Safety Research*, 38 (6), 683–688. <http://doi.org/10.1016/j.jsr.2007.09.006>
- [6] Bernhoft, I. M., Carstensen, G. (2008). Preferences and behaviour of pedestrians and cyclists by age and gender. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 11 (2), 83–95. <http://doi.org/10.1016/j.trf.2007.08.004>.
- [7] Bianchi, A., Summala, H. (2004). The “genetics” of driving behaviour: parents’ driving style predicts their children’s driving style. *Accident Analysis and Prevention*, 36, 569–655. [http://doi.org/10.1016/S0001-4575\(03\)00087-3](http://doi.org/10.1016/S0001-4575(03)00087-3)
- [8] Blockey, P.N., Hartley, L.R. (1995). Aberrant driving behavior: errors and violations. *Ergonomics*, 38 (9), 1759–1771. <http://doi.org/10.1080/00140139508925225>
- [9] Bungum, T. J., Day, C., Henry, L. J. (2005). The association of distraction and caution displayed by pedestrians at a lighted crosswalk. *Journal of Community Health*, 30 (4), 269–279. <http://doi.org/10.1007/s10900-005-3705-4>.
- [10] Chapman, P., Roberts, K., Underwood, G. (2000). A study of the accidents and behaviours of company car drivers. In G. B. Grayson (Ed.), *Behavioural research in road safety X*. Crowthorne: Transport Research Laboratory.
- [11] Curtin, R., Presser, S., Singer, E. (2000). Changes in telephone survey nonresponse over the past quarter century. *Public Opinion Quarterly* 69 (1), 87–98. <http://DOI:10.1093/poq/nfi002>
- [12] Da Silva, M.P., Smith, J.D., Najm, W.G. (2003). Analysis of Pedestrian Crashes. National Highway Traffic Safety Administration, Washington, DC.
- [13] Davey, J., Wishart, D., Freeman, J., Watson, B. (2007). An application of the driver behaviour questionnaire in an Australian organisational fleet setting. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 10, 11–21. <http://doi.org/10.1016/j.trf.2006.03.001>
- [14] De Winter, J.C.F., Dodou, D. (2010). The Driver Behavior Questionnaire as a predictor of accidents: a meta-analysis. *Journal of Safety Research*, 41, 463–470. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jsr.2010.10.007>
- [15] Diaz, E. M. (1997). Theory of planned behavior and pedestrians’ intention to violate transit rules. *Teoria Del Comportamiento Planificado E Intencion de Infringir Normas de Transito EnPeatonos*.<<http://ovidsp.ovid.com/ovidweb.cgi?T=JS&PAGE=reference&D=psyc3&NEWS=N&AN=2002-02428-004>>.

- [16] Dimmer, A. R., Parker, D. (1999). The accidents, attitudes and behaviour of company car drivers. In G. B. Grayson (Ed.), *Behavioural research in road safety IX*. Crowthorne: Transport Research Laboratory.
- [17] Dobson, A., Brown, W., Ball, J., Powers, J., McFadden, M. (1999). Women drivers' behaviour, socio-demographic characteristics and accidents. *Accident Analysis and Prevention*, 31, 525–535. [http://doi.org/10.1016/S0001-4575\(99\)00009-3](http://doi.org/10.1016/S0001-4575(99)00009-3)
- [18] Evans, D., Norman, P. (2003). Predicting adolescent pedestrians' road-crossing intentions: An application and extension of the Theory of Planned Behaviour. *Health Education Research*, 18 (3), 267–277. <http://doi.org/10.1093/her/cyf023>.
- [19] Granié, M. A., Pannetier, M., Guého, L. (2013). Developing a self-reporting method to measure pedestrian behaviors at all ages. *Accident Analysis and Prevention*, 50, 830–839. <http://doi.org/10.1016/j.aap.2012.07.009>.
- [20] Granié, M.A. (2008). Influence de l'adhésion aux stéréotypes de sexe sur la perception des comportements piétons chez l'adulte. *Recherche Transports Sécurité*, 101, 253–264.
- [21] Gras, E.M., Sullman, M.J.M., Cunill, M., Planes, M., Aymerich, M., Font-Mayolas, S. (2006). Spanish drivers and their aberrant driving behaviours. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 9, 129–137. <http://doi.org/10.1016/j.trf.2005.09.004>
- [22] Groves, R.M., Singer, E., Corning, A. (2000). Leverage-saliency theory of survey participation. *Public Opinion Quarterly* 64, 299–308. <http://doi.org/10.1086/317990>
- [23] Guého, L., Granié, M. A., Abric, J. C. (2014). French validation of a new version of the Driver Behavior Questionnaire (DBQ) for drivers of all ages and level of experiences. *Accident Analysis and Prevention*, 63, 41–48. <http://doi:10.1016/j.aap.2013.10.024>
- [24] Hatfield, J., Murphy, S. (2007). The effects of mobile phone use on pedestrian crossing behaviour at signalized and unsignalized intersections. *Accident Analysis and Prevention*, 39 (1), 197–205. <http://doi.org/10.1016/j.aap.2006.07.001>.
- [25] Ingham, R. (1991). The young driver. Paper presented to the conference ‘‘New Insights Into Driver Behaviour’’ organized by Parliamentary Advisory Council for Transport Safety (PACTS), London, 21 October 1991.
- [26] Kontogiannis, T., Kossiavelou, Z., Marmaras, N. (2002). Self-reports of aberrant behavior on the roads: error and violations in sample of Greek drivers. *Accident Analysis and Prevention*, 34 (3), 381–399. [http://doi.org/10.1016/S0001-4575\(01\)00035-5](http://doi.org/10.1016/S0001-4575(01)00035-5)
- [27] Laberge-Nadeau, C., Maag, U., Bellavance, F., Lapierre, S. D., Desjardins, D., Messier, S., Saïdi, A. (2003). Wireless telephones and the risk of road crashes. *Accident Analysis and Prevention*, 35, 649–660. [http://doi:10.1016/S0001-4575\(02\)00043X](http://doi:10.1016/S0001-4575(02)00043X)
- [28] Lajunen, T., Parker, D., Summala, H. (2004). The Manchester Driver Behaviour Questionnaire: a cross-cultural study. *Accident Analysis and Prevention*, 942, 1–8. [http://doi:10.1016/S0001-4575\(02\)00152-5](http://doi:10.1016/S0001-4575(02)00152-5)
- [29] Lajunen, T.J., Summala, H. (2003). Can we trust self-reports of driving? Effects of impression management on driver behaviour questionnaire responses. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 6, 97–107. [http://doi:10.1016/S1369-8478\(03\)00008-1](http://doi:10.1016/S1369-8478(03)00008-1)
- [30] Lawton, R., Parker, D., Manstead, A. S. R., Stradling, S. G. (1997a). The role of affect in predicting social behaviors: The case of road traffic violations. *Journal of Applied Social Psychology*, 27, 1258–1276. <http://doi:10.1111/j.1559-1816.1997.tb01805.x>

- [31] Lawton, R., Parker, D., Stradling, S. G., Manstead, A. S. R. (1997b). Predicting road traffic accidents: the role of social deviance and violations. *British Journal of Psychology*, 88 (2), 249–262. <http://doi:10.1111/j.2044-8295.1997.tb02633.x>
- [32] Lawton, R., Parker, D., Stradling, S.G., Manstead, A.S.R. (1997a). Predicting road traffic accidents: the role of social deviance and violations. *British Journal of Psychology*, 88 (2), 249–262. <http://doi:10.1111/j.1559-1816.1997.tb01805.x>
- [33] Lipovac, K. (2008). Bezbednost saobraćaja. Službeni list, Beograd.
- [34] Louka, G., Yannis, G., Kanellaidis, G. (2004). Investigation of European drivers' attitude towards speed. In: *2nd International Conference for Transport Research in Greece*, Greek Society of Transportation Engineers, Institute of Transport, Athens, Greece.
- [35] Lynn, P., Lockwood, C. R. (1998). The accident liability of company car drivers. TRL Report 317. Crowthorne: Transport Research Laboratory.
- [36] Martinussen, L-M., Lajunen, T., Møller, M., Özkan, T. (2013). Short and user-friendly: The development and validation of the Mini-DBQ. *Accident Analysis and Prevention*, 50, 1259–1265. <http://dx.doi.org/10.1016/j.aap.2012.09.030>
- [37] Mesken, J., Lajunen, T., Summala, H. (2002). Interpersonal violations, speeding, violations and their relation to accident involvement in Finland. *Ergonomics*, 45 (7), 469–489. <http://doi:10.1080/00140130210129682>
- [38] Miaux, S. (2008). Comment la façon d'envisager la marche conditionne la perception de l'environnement urbain et le choix des itinéraires piétonniers. L'expérience de la marche dans deux quartiers de Montréal. *Recherche Transports Sécurité*, 25/101, 327–351. <http://doi.org/10.3166/rts.101.327-351>.
- [39] Milenković, M., Maslač, M., Trifunović, A. (2014). The effects of mobile phone use on pedestrian crossing behavior at unsignalised intersections. *9th International Conference Road Safety in local community*, Zajecar, Serbia.
- [40] Moyano Díaz, E. (2002). Theory of planned behavior and pedestrians' intentions to violate traffic regulations. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 5 (3), 169–175. [http://doi.org/10.1016/S1369-8478\(02\)00015-3](http://doi.org/10.1016/S1369-8478(02)00015-3).
- [41] Nasar, J., Hecht, P., Wener, R. (2008). Mobile telephones, distracted attention, and pedestrian safety. *Accident Analysis and Prevention*, 40 (1), 69–75. <http://doi.org/10.1016/j.aap.2007.04.005>.
- [42] Newnam, S., Watson, B., Murray, W. (2004). Factors predicting intentions to speed in a work and personal vehicle. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 7, 287–300. <http://doi:10.1016/j.trf.2004.09.005>
- [43] Öz, B., Özkan, T., Lajunen, T. (2010). An investigation of the relationship between organizational climate and professional drivers' driver behaviours. *Safety Science*, 48 (10), 1484-1489. <http://doi:10.1016/j.ssci.2010.07.009>
- [44] Öz, B., Özkan, T., Lajunen, T. (2010). Professional and non-professional drivers' stress reactions and risky driving. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 13, 32–40. <http://doi:10.1016/j.trf.2009.10.001>
- [45] Öz, B., Özkan, T., Lajunen, T. (2014). Trip-focused organizational safety climate: Investigating the relationships with errors, violations and positive driver behaviours in professional driving. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 26, 361-369. <http://doi:10.1016/j.trf.2014.03.004>

- [46] Özkan, T., Lajunen, T. (2005a). A new addition to DBQ: Positive driver behaviours scale. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 8 (4-5), 355–368. <http://doi:10.1016/j.trf.2005.04.018>
- [47] Özkan, T., Lajunen, T. (2005b). Why are there sex differences in risky driving? The relationship between sex and gender-role on aggressive driving, traffic offences, and accident involvement among young turkish drivers. *Aggressive Behavior*, 31 (6), 547–558. <http://doi:10.1002/ab.20062>
- [48] Özkan, T., Lajunen, T. (2006). What causes the differences in driving between young men and women? The effects of gender roles and sex on young drivers' driving behaviour and self-assessment of skills. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 9, 269–277. <http://dx.doi.org/10.1016/j.trf.2006.01.005>
- [49] Papadimitriou, E., Theofilatos, A., Yannis, G. (2013). Patterns of pedestrian attitudes, perceptions and behaviour in Europe. *Safety Science*, 53, 114–122. <http://doi.org/10.1016/j.ssci.2012.09.008>.
- [50] Parker, D., McDonald, L., Rabbitt, P., Sutcliffe, P. (2000). Elderly drivers and their accidents: The Aging Driver Questionnaire. *Accident Analysis and Prevention*, 32 (6), 751–759. [http://doi:10.1016/S0001-4575\(99\)00125-6](http://doi:10.1016/S0001-4575(99)00125-6)
- [51] Parker, D., Reason, J.T., Manstead, A.S.R., Stradling, S.G. (1995a). Driving errors, driving violations and accident involvement. *Ergonomics*, 38 (5), 1036–1048. <http://doi:10.1080/00140139508925170>
- [52] Parker, D., West, R., Stradling, S., Manstead, A.S.R. (1995b). Behavioural characteristics and involvement in different types of traffic accident. *Accident Analysis and Prevention*, 27 (4), 571–581. [http://doi:10.1016/0001-4575\(95\)00005-K](http://doi:10.1016/0001-4575(95)00005-K)
- [53] Pešić, D., Antić, B., Glavić, D., Milenković, M. (2015). The effects of mobile phone use on pedestrian crossing behaviour at unsignalized intersections – Models for predicting unsafe pedestrians behavior. *Safety Science*, 82 (2016), 1–8. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ssci.2015.08.016>.
- [54] Reason, J.T., Manstead, A.S.R., Stradling, S., Baxter, J.S., Campbell, K. (1990). Errors and violations on the roads: a real distinction? *Ergonomics*, 33 (10/11), 1315–1332. <http://doi:10.1080/00140139008925335>
- [55] Rosenbloom, T., Nemrodov, D., Barkan, H. (2004). For heaven's sake follow the rules: Pedestrians' behavior in an ultra-orthodox and a non-orthodox city. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 7 (6), 395–404. <http://doi.org/10.1016/j.trf.2004.10.004>.
- [56] Rowden, P., Matthews, G., Watson, B., Biggs, G. (2011). The relative impact of work-related stress, life stress and driving environment stress on driving outcomes. *Accident Analysis and Prevention*, 43 (4), 1332–1340. <http://doi:10.1016/j.aap.2011.02.004>
- [57] Rumar, K. (1985). The role of perceptual and cognitive filters in observed behaviour. In: Evans, L., Schwing, R.C. (Eds.), *Human Behaviour and Traffic Safety*. Plenum Press, New York, pp. 151–170. http://doi:10.1007/978-1-4613-2173-6_8
- [58] Simon, F., Corbett, C. (1996). Road traffic offending, stress, age, and accident history among male and female drivers. *Ergonomics*, 39, 757–780. <http://doi:10.1080/00140139608964497>
- [59] Stradling, S. G., Parker, D., Lajunen, T., Meadows, M. L., Xie, C. Q. (1998). Normal behaviour and traffic safety: violations, errors, lapses and crashes. In *Proceedings of the 4th annual conference on transportation, traffic safety and health*, Tokyo, Japan 21–22 October.

- [60] Sullman, M. J. M., Meadows, M. L., Pajo, K. B. (2002). Aberrant driving behaviours amongst New Zealand truck drivers. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 5, 217–232. [http://doi:10.1016/S1369-8478\(02\)00019-0](http://doi:10.1016/S1369-8478(02)00019-0)
- [61] Sümer, N. (2003). Personality and behavioral predictors of traffic accidents: testing a contextual mediated model. *Accident Analysis and Prevention*, 35 (6), 949–964. [http://doi:10.1016/S0001-4575\(02\)00103-3](http://doi:10.1016/S0001-4575(02)00103-3)
- [62] Torquato, R.J., Bianchi, A.S.A. (2010). Comportamento de Risco do Pedestre ao Atravessar a Rua: Um Estudo com Universitários. *Transporte: Teoria e Aplicacao* 2 (1), 19–41.
- [63] Vanlaar, W., Yannis, G. (2006). Perception of road accident causes. *Accident Analysis and Prevention*, 38 (1), 155–161. <http://doi.org/10.1016/j.aap.2005.08.007>.
- [64] Wang, Y. G., Li, L. C., Feng, L., Peng, H. (2014). Professional drivers' views on risky driving behaviors and accident liability: a questionnaire survey in Xining, China. *Transportation letters – The international journal of transportation research*, 6 (3), 126–135.
- [65] West, R., French, D., Kemp, R., Elander, J. (1993). Direct observation of driving, self reports of driver behaviour and accident involvement. *Ergonomics*, 36, 557–567. <http://doi.org/10.1080/00140139308967912>
- [66] Xie, C., Parker, D. (2002). A social psychological approach to driving violations in two Chinese cities. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 5 (4), 293–308. [http://doi:10.1016/S1369-8478\(02\)00034-7](http://doi:10.1016/S1369-8478(02)00034-7)
- [67] Yildirim, Z. (2007). Religiousness, Conservatism and their Relationship with Traffic Behaviours. *Middle East Technical University*. <<https://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12608820/index.pdf>>.
- [68] Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima, "Službeni Glasnik RS", br. 41/2009, 53/2010, 101/2011, Beograd.
- [69] Zhao, N., Reimer, B., Mehler, B., D'Ambrosio, L., Coughlin, J.F. (2013). Self-reported and observed risky driving behaviors among frequent and infrequent cell phone users. *Accident Analysis and Prevention*, 61, 71– 77. <http://doi:10.1016/j.aap.2012.07.019>
- [70] Zhou, R., Horrey, W. J., Yu, R. (2009). The effect of conformity tendency on pedestrians' road-crossing intentions in China: An application of the theory of planned behavior. *Accident Analysis and Prevention*, 41 (3), 491–497. <http://doi.org/10.1016/j.aap.2009.01.007>.

4. Полазне хипотезе

Стицањем знања о понашањима одређене категорије учесника у саобраћају и транспорту на одређеном подручју може се дефинисати постојеће стање безбедности саобраћаја и помоћи доносиоцима мера у ком правцу је потребно спроводити превентивне активности, односно креирати циљане мере усмерене на унапређење знања, ставова и понашања тих учесника у саобраћају.

С обзиром на то, хипотезе од којих ће се полазити у изради ове докторске дисертације су:

- Усавршавањем упитника понашања (додавањем нових ставки, коришћењем ставки са највећим факторима оптерећења из претходних истраживања, скраћивањем времена попуњавања и прилагођавањем циљној групи и простору истраживања),

дефинисањем процедуре спровођења и креирањем мерног инструмента на основу упитника, стичу се свеобухватна сазнања о понашањима одређених категорија учесника у саобраћају и транспорту на дефинисаном подручју.

- Правилним избором предиктора понашања постиже се свеобухватније и детаљније разумевање психолошких фактора у вези понашања учесника у саобраћају и транспорту.
- Добијањем података о понашањима и историји учешћа у саобраћајним незгодама испитаника, могуће је формирање модела предвиђања саобраћајних незгода на основу самопријављених понашања.

5. Научне методе истраживања

У циљу достизања нових резултата, као и провере полазне хипотезе у истраживању ће бити коришћене методе које се најчешће користе у безбедности саобраћаја, опште логичке методе и методе мултиваријантне статистичке анализе.

Методе које се најчешће користе у безбедности саобраћаја односе се на:

- Статистички метод (подразумева обраду узорка)
- Метод анкете (технике: упитник и скале процене)
- Метод компарације – упоређивања.

Опште логичке методе:

- Анализа
- Синтеза
- Индукција
- Дедукција.

Методе мултиваријантне статистичке анализе:

- Методе које испитују међузависности (факторска анализа и анализа главних компонената)
- Методе које испитују зависност (вишеструка регресија (линеарна и логистичка) и корелација).

Мултиваријантна анализа је део статистике који се бави анализом вишеструких односа између већег броја варијабли на једном или више узорака. Код техника међузависности, све појаве у моделу се посматрају на исти начин, а циљ је да се утврди образац понашања варијабли, односно које варијабле су међусобно сличне, а које не. Код техника зависности, циљ је да се једна зависна варијабла објасни и предвиде њене варијације на основу осталих, независних варијабли.

Варијабла или промењива у контексту мултиваријантне анализе је било која појава која слободно варира на такав начин да се те њене варијације могу идентификовати и измерити.

6. Очекивани научни допринос

Очекивани научни доприноси предложеног истраживања и ове докторске дисертације су:

- 1.** Развој метода за самопроцену понашања учесника у саобраћаја и транспорту, кроз унапређење и модификацију постојећих упитника понашања, као и дефинисање процедура неопходних за добијање квалитетних и поузданих – мерних инструмената понашања одабране категорије учесника у саобраћају и транспорту.
- 2.** Систематизација утицајних фактора – предиктора понашања и формирање предикторских модела понашања, чији је основни задатак откривање и разумевање психолошких фактора који објашњавају понашања испитаника.
- 3.** Формирање модела предвиђања учешћа испитаника у саобраћајној незгоди, који мери повезаност шансе за учешћем у саобраћајној незгоди и добијених врста понашања.
- 4.** Систематизација, преиспитивање и надградња теоријских и практичних доприноса у приступима спроведених истраживања која су за циљ имали проучавање понашања учесника у саобраћају и транспорту, као и дефинисање позиције, односно ранга самопријављених понашања у научним истраживањима понашања учесника у саобраћају и транспорту.

Овако примењен научни приступ истраживању у области безбедности саобраћаја, за разлику од опсервационих студија проучавања понашања учесника у саобраћају у реалном саобраћајном окружењу даје брже, јефтиније, свеобухватне и једнако поуздане резултате.

Остварени научни резултати биће саопштени на домаћим и међународним научним скуповима и публиковани у међународним научним часописима.

Очекује се да ће резултати истраживања, поред научног доприноса, имати и практичну вредност. Практична вредност предложеног метода за самопроцену понашања огледа се у чињеници да може послужити као користан алат у анализи понашања учесника у саобраћају на одређеном подручју.

Предложени метод могу користити сви субјекти који се баве управљањем безбедношћу саобраћаја, а посебно је користан за истраживаче које спроводе поступак оцене нивоа безбедности саобраћаја мерењем овог показатеља (понашања учесника у саобраћају).

На основу добијених знања о понашањима учесника у саобраћају и транспорту омогућава се доносиоцима мера да сагледају правац у коме ће спроводити превентивне активности на пољу безбедности саобраћаја.

7. План истраживања и структура рада

Планирана истраживања у оквиру докторске дисертације биће реализована из неколико фаза, у складу са изабраном темом докторске дисертације, предметом истраживања, оквирним садржајем дисертације и полазном хипотезом.

Истраживање ће чинити:

- **Фаза 1 – Преглед референтне литературе.** У овој фази истраживања биће дат преглед научних истраживања и студија спроведених на тему понашања учесника у саобраћају и транспорту, са посебним акцентом на конструисање и модификацију упитника понашања и испитивање факторске структуре упитника. Поред тога, биће приказани резултати поузданости формираних скала – мерних инструмената. Преглед референентне литературе биће усмерен на три различите категорије учесника у саобраћају: пешаке, возаче путничких возила и професионалне возаче.
- **Фаза 2 – Дефинисање метода за самопроцену понашања учесника у саобраћају и транспорту.** У оквиру ове фазе биће предложен метод за самопроцену понашања учесника у саобраћају и транспорту, као и процедура коју је неопходно спровести ради добијања квалитетних и поузданих резултата истраживања. У првом делу пажња ће бити усмерена конструкцији и усавршавању упитника понашања, као и одабиру врста понашања које истраживач жели да анализира. Након тога, биће приказана процедура коју је неопходно спровести у току прикупљања и обраде добијених података. У трећем кораку, посебна пажња биће посвећења испитивању факторске структуре упитника и формирању мерног инструмента. Факторска анализа показује начин добијања факторских оптерећења ставки и формирања фактор скорова. У четвртом кораку, након добијених резултата који су приказани фактор скоровима, извршиће се повезивање резултата са предикторима понашања, а све у циљу објашњења и разумевања понашања испитаника. Поред тога, неопходно је приказати и повезаности добијених врста понашања са учешћем у саобраћајним незгодама у претходном периоду и формирати моделе предвиђања. На крају, у последњим кораку, биће приказан значај добијања знања о понашањима одређених категорија учесника у саобраћају и транспорту на одређеном подручју у циљу превентивног деловања у безбедности саобраћаја.
- **Фаза 3 – Истраживања понашања учесника у саобраћају и транспорту.** Ова фаза представљаће примену предложеног метода за самопроцену понашања учесника у саобраћају и транспорту. Биће спроведена три независна истраживања у зависности од изабране циљне групе истраживача. Прво истраживање обухватаће немоторизоване учеснике у саобраћају – пешаке, друго истраживање обухватаће возаче путничких возила, док ће треће истраживање обухватити професионалне возаче. У овој фази поред валидације унапређеног и модификованог упитника понашања биће формиране скале понашања за сваку од наведених група учесника у саобраћају. Поред тога, биће приказани и резултати добијених предиктора понашања и повезаности врста понашања испитаника са учешћем у саобраћајним незгодама у претходном периоду. На крају ове фазе биће извршена и упоредна анализа понашања учесника у саобраћају са различитим нивоима знања и обуке.

- **Фаза 4 - Закључци, препоруке и правци даљег истраживања.** Овом фазом ће бити систематизовани закључци у вези развијеног метода за самопроцену проучавања понашања учесника у саобраћају и транспорту, као могућности даљег развоја и усавршавања наведеног метода. Такође ће бити дате и препоруке за будуће истраживаче у овој области, као и правци даљих истраживања.

Имајући у виду предмет и научни циљ рада, предложен је следећи оквирни садржај:

1. Увод

- 1.1. Образложење мотива за избор теме
- 1.2. Дефинисање предмета и циљева истраживања
- 1.3. Полазне хипотезе
- 1.4. Приказ садржаја рада по поглављима.

2. Понашања учесника у саобраћају

- 2.1. Понашања пешака
- 2.2. Понашања возача путничких возила
- 2.3. Понашања професионалних возача

3. Анализа конструисања мерног инструмента у вези понашања пешака

- 3.1. Мерни инструмент понашања пешака конструисан у Француској
- 3.2. Мерни инструмент понашања пешака конструисан у Турској
- 3.3. Мерни инструмент понашања пешака конструисан у Кини
- 3.4. Најзначајнији закључци о мерним инструментима у вези понашања пешака

4. Анализа конструисања мерног инструмента у вези понашања возача путничких возила

- 4.1. Мерни инструмент понашања возача путничких возила конструисан у Великој Британији
- 4.2. Мерни инструмент понашања возача путничких возила конструисан у Шведској
- 4.3. Мерни инструмент понашања возача путничких возила конструисан у Турској
- 4.4. Мерни инструмент понашања возача путничких возила конструисан у Француској
- 4.5. Најзначајнији закључци о мерним инструментима у вези понашања возача путничких возила

5. Анализа конструисања мерног инструмента у вези понашања професионалних возача

- 5.1. Мерни инструмент понашања професионалних возача на Новом Зеланду
- 5.2. Мерни инструмент понашања професионалних возача у Аустралији
- 5.3. Најзначајнији закључци о мерним инструментима у вези понашања професионалних возача

6. Дефинисање метода за самопроцену понашања учесника у саобраћају и транспорту

6.1. Конструисање упитника понашања

6.1.1. Прилагођеност упитника циљној групи (одабраној категорији учесника у саобраћају) и одабраном подручју истраживања

6.1.2. Усавршавање упитника понашања

6.1.3. Избор и дефинисање врста понашања

6.1.4. Одабир, модификација и додавање нових ставки

6.2. Поступак добијања података

6.2.1. Прикупљање података

6.2.2. Формирање базе података

6.2.3. Провера искрености добијених одговора

6.3. Формирање факторске структуре упитника - мерног инструмента

6.3.1. Поступак спровеђења факторске анализе и анализе главних компоненти

6.3.2. Добијање факторских оптерећења ставки (тежинских коефицијената појединачних ставки)

6.3.3. Критеријуми за одабир броја фактора

6.3.4. Формирање фактора и добијење фактор скорова

6.3.5. Интерпретација резултата добијених фактора и утврђивање корелације између фактора

6.3.6. Провера валидности мерног инструмента

6.4. Утврђивање повезаности добијених фактора (понашања) са предикторима

6.5. Предвиђање учешћа у саобраћајним незгодама испитаника на основу историје њиховог учешћа у саобраћајним незгодама у претходном периоду

6.6. Добијање знања о понашањима одабраних категорија учесника у саобраћају и транспорту.

7. Примена предложеног метода за самопроцену понашања на одабраним категоријама учесника у саобраћају и транспорту

7.1. Материјали и методе

7.1.1. Пешаци

7.1.2. Возачи путничких возила

7.1.3. Професионални возачи

7.2. Резултати истраживања

7.2.1. Пешаци

7.2.2. Возачи путничких возила

7.2.3. Професионални возачи

7.3. Дискусија добијених резултата

7.3.1. Пешаци

7.3.2. Возачи путничких возила

7.3.3. Професионални возачи

7.4. Упоредна анализа понашања одабраних категорија учесника у саобраћају и транспорту

8. Закључна разматрања и правци даљих истраживања

Литература

8. Закључак и предлог

На основу увида у пријаву теме докторске дисертације, као и на основу успешно одбрањеног предлога истраживања у оквиру докторске дисертације, Комисија закључује да је тема коју предлаже кандидат у научном и стручном смислу значајна и актуелна и да пружа могућности за постизање научног доприноса који је кандидат навео и образложио у пријави. Увидом у досадашњи научни и стручни рад као и у референце кандидата Комисија сматра да је Марко Маслаћ, магистар инжењерства, погодан да ради на предложеној теми докторске дисертације.

Комисија предлаже Наставно-научном већу Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета да прихвати предложену тему и кандидату Марку Маслаћу, магистру инжењерства, одобри израду докторске дисертације под називом „РАЗВОЈ И УНАПРЕЂЕЊЕ МЕТОДА ЗА САМОПРОЦЕНУ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ И ТРАНСПОРТУ“. Тема докторске дисертације је научно заснована и припада научној области техничких наука, подручје „Саобраћај“, а ужој научној области „Превентива и безбедност у саобраћају“ за коју је матичан Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, на коме је тема пријављена. Комисија такође предлаже да се за ментора докторске дисертације одреди др Борис Антић, магистар инжењерства, ванредни професор Саобраћајног факултета у Београду.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

.....
Др Борис Антић, ванредни професор,
Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет

.....
Др Крсто Липовац, редовни професор,
Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет

.....
Др Светлана Чичевић, редовни професор,
Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет

.....
Др Далибор Пешић, доцент,
Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет

.....
Др Драган Јовановић, редовни професор,
Универзитет у Новом Саду - Факултет техничких наука

У Београду, 05.09.2017.год.

Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет

Наставно – научном већу

Одлуком Наставно – научног већа (бр.475/3 од 10.05.2017.) одржаног 09.05.2017., одређени смо у Комисију за јавну одбрану предлога истраживања кандидата Марка Маслаћа, маг. инж. саобр. у оквиру докторске дисертације са предложеном темом под радним називом „Развој и унапређење метода за самопроцену понашања учесника у саобраћају и транспорту“.

ИЗВЕШТАЈ

Дана 26.06.2017. године кандидат Марко Маслаћ, маг. инж. саобр. студент докторских академских студија успешно је одбранио предлог истраживања у оквиру докторске дисертације са предложеном темом под радним називом „Развој и унапређење метода за самопроцену понашања учесника у саобраћају и транспорту“.

Комисија:

Др Борис Антић, ванредни професор, Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет;

Др Крсто Липовац, редовни професор, Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет;

Др Светлана Чичевић, редовни професор, Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет;

Др Далибор Пешић, доцент, Универзитет у Београду – Саобраћајни факултет;

Др Драган Јовановић, редовни професор, Универзитет у Новом Саду - Факултет техничких наука.